

DOI: 10.62829/VNHN.386.103.109

# ĐỔI MỚI QUẢN TRỊ NHÀ NƯỚC Ở CÁC ĐÔ THỊ LỚN TRONG TIẾN TRÌNH HOÀN THIỆN MÔ HÌNH CHÍNH QUYỀN ĐỊA PHƯƠNG HAI CẤP

✍ ThS. Phạm Linh Chi

● **TÓM TẮT:** Bài viết nghiên cứu lý luận và thực tiễn đổi mới quản trị nhà nước tại các đô thị lớn ở Việt Nam trong bối cảnh hoàn thiện mô hình chính quyền địa phương hai cấp (cấp tỉnh/thành phố và cấp cơ sở). Bằng phương pháp phân tích hệ thống, so sánh đối chiếu và tổng kết thực tiễn, tác giả chỉ ra những bất cập của mô hình tổ chức hành chính lãnh thổ đa cấp truyền thống khi áp dụng vào không gian đô thị có tính chỉnh thể, liên thông cao. Nghiên cứu đề xuất hệ thống giải pháp đồng bộ từ hoàn thiện khung khổ pháp lý, phân định thẩm quyền, tái cấu trúc bộ máy hành chính đô thị, ứng dụng quản trị số đến cơ chế kiểm soát quyền lực nhằm nâng cao hiệu lực, hiệu quả quản lý nhà nước, thúc đẩy phát triển đô thị bền vững.

● **Từ khóa:** Quản trị nhà nước; Chính quyền địa phương hai cấp; Đô thị lớn; Chính quyền đô thị; Cải cách hành chính.

● **ABSTRACT:** This article examines the theoretical foundations and practical experiences of innovating state governance in Vietnam's major urban areas within the context of refining the two-tier local government model, comprising the provincial/municipal level and the grassroots level. Employing a combination of systems analysis, comparative analysis, and practical evaluation, the study identifies the limitations of the traditional multi-tier territorial administrative structure when applied to urban areas characterized by high levels of integration, connectivity, and functional interdependence. Based on these findings, the article proposes a comprehensive set of policy recommendations, including improving the legal framework, clearly defining the distribution of powers and responsibilities, restructuring the urban administrative apparatus, promoting digital governance, and strengthening mechanisms for accountability and power oversight. These measures are intended to enhance the effectiveness and efficiency of state governance while fostering sustainable urban development.

● **Keywords:** State governance; Two-tier local government; Major urban areas; Urban government; Administrative reform.

Ngày nhận bài: 23/6/2026 - Ngày bình duyệt: 01/7/2026 - Ngày duyệt đăng: 09/7/2026

## ĐẶT VẤN ĐỀ

Quá trình đô thị hóa mạnh mẽ tại Việt Nam trong những thập kỷ qua đã biến các đô thị lớn trở thành đầu tàu tăng trưởng kinh tế, trung tâm đổi mới sáng tạo và giao lưu quốc tế. Tuy nhiên, sự phát triển nhanh chóng của các siêu đô thị như Hà Nội, Thành phố Hồ Chí Minh hay các đô thị động lực như Hải Phòng, Đà Nẵng, Cần Thơ cũng đặt ra những thách thức chưa từng có đối với hệ thống quản trị nhà nước.

Mô hình chính quyền địa phương (CQDP) 3 cấp cũ đã bộc lộ những lực cản lớn đối với sự phát triển đô thị. Không gian đô thị là một chỉnh thể thống nhất về hạ tầng kỹ thuật, hạ tầng xã hội và dòng lưu chuyển kinh tế, không thể bị chia cắt bởi địa giới hành chính của các quận, huyện, phường.

Nghị quyết số 06-NQ/TW của Bộ Chính trị về quy hoạch, xây dựng, quản lý và phát triển bền vững đô thị Việt Nam đã nhấn mạnh yêu cầu: *“Đổi mới mô hình tổ chức và hoạt động của chính quyền đô thị theo hướng tinh gọn, hiệu lực, hiệu quả”*. Việc chuyển dịch và hoàn thiện mô hình chính quyền địa phương hai cấp là xu thế tất yếu. Trong tiến trình này, việc đổi mới quản trị nhà nước tại các đô thị lớn không chỉ đơn thuần là cắt giảm bộ máy, mà là sự thay đổi căn bản về tư duy quản lý, phương thức vận hành và cơ chế tương tác giữa nhà nước, thị trường và xã hội.

## KHUNG LÝ LUẬN: QUẢN TRỊ ĐÔ THỊ LỚN TRONG MÔ HÌNH CHÍNH QUYỀN ĐỊA PHƯƠNG HAI CẤP

Trong tiến trình hiện đại hóa nền hành chính công, đô thị lớn không còn được nhìn nhận đơn thuần là một đơn vị hành chính lãnh thổ mà là một hệ thống kinh tế - xã hội phức hợp, nơi diễn ra sự tương tác mật thiết giữa Nhà nước, thị trường và xã hội. Thực tiễn phát triển của các siêu đô thị và đô thị động lực trên thế giới cho thấy hiệu quả quản trị không còn phụ thuộc chủ yếu vào

khả năng kiểm soát hành chính theo chiều dọc mà ngày càng gắn với năng lực điều phối các dòng vận động về kinh tế, xã hội và công nghệ trong không gian đô thị.

Từ góc độ quản trị hiện đại, đô thị lớn là một “hệ thống mở”, luôn vận hành trong sự tương tác liên tục với môi trường bên ngoài, đồng thời tập trung các dòng di cư quy mô lớn, luồng vốn đầu tư trong và ngoài nước, các hoạt động sản xuất, kinh doanh có tính liên kết cao cùng khối lượng dữ liệu khổng lồ phát sinh từ các giao dịch kinh tế, hành chính và xã hội. Đặc điểm này khiến các đô thị lớn luôn biến động nhanh, chịu tác động trực tiếp từ sự thay đổi của thị trường, công nghệ và xu hướng phát triển toàn cầu, qua đó bộc lộ rõ những hạn chế của mô hình quản lý hành chính tuyến tính truyền thống với nhiều tầng nấc trung gian, quy trình xử lý kéo dài và khả năng phản ứng chậm trước yêu cầu thực tiễn. Khi tốc độ phát triển kinh tế - xã hội vượt quá năng lực thích ứng của bộ máy quản lý, nguy cơ quá tải hành chính, chậm trễ trong cung ứng dịch vụ công và gia tăng chi phí quản trị trở thành thách thức khó tránh khỏi.

Mô hình chính quyền địa phương hai cấp được kỳ vọng tạo ra những điều kiện thể chế thuận lợi hơn cho quản trị đô thị hiện đại. Trọng tâm của mô hình này là giảm bớt các tầng nấc trung gian trong quá trình quản lý, rút ngắn khoảng cách giữa cơ quan ra quyết định với người dân và doanh nghiệp, từ đó nâng cao tốc độ xử lý công việc và khả năng phản ứng chính sách. Tuy nhiên, việc cắt giảm đầu mối tổ chức chỉ là điều kiện cần. Đối với các đô thị lớn, yêu cầu quan trọng hơn là phải đi kèm với cơ chế phân quyền mạnh mẽ cho cấp cơ sở, bảo đảm các đơn vị trực tiếp phục vụ người dân có đủ thẩm quyền và nguồn lực để giải quyết công việc ngay tại chỗ. Cùng với đó, quản trị đô thị trong mô hình hai cấp đòi hỏi sự chuyển dịch từ phương thức điều hành dựa chủ yếu trên hồ sơ giấy tờ sang phương

thức quản trị dựa trên dữ liệu số, cho phép các quyết định được ban hành trên cơ sở thông tin cập nhật theo thời gian thực, góp phần nâng cao tính chính xác, minh bạch và hiệu quả của hoạt động quản lý nhà nước.

Những yêu cầu trên có thể được lý giải thông qua các lý thuyết quản trị đô thị hiện đại đang được nhiều quốc gia vận dụng. Trước hết, lý thuyết quản trị đa trung tâm (polycentric governance) nhấn mạnh việc phân bổ quyền lực và trách nhiệm quản lý cho nhiều trung tâm ra quyết định khác nhau thay vì tập trung tuyệt đối vào một cấp quản lý duy nhất. Cách tiếp cận này giúp tăng tính linh hoạt, phát huy tính chủ động của các đơn vị cơ sở và nâng cao khả năng giải quyết các vấn đề phát sinh từ thực tiễn. Bên cạnh đó, mô hình quản trị thông minh (smart governance) đề cao vai trò của công nghệ số, dữ liệu lớn và các nền tảng kết nối trong quá trình điều hành đô thị. Thông qua việc tích hợp dữ liệu từ nhiều lĩnh vực khác nhau, chính quyền có thể theo dõi, dự báo và xử lý các vấn đề quản trị một cách nhanh chóng, chính xác hơn. Đồng thời, quản trị dựa trên hiệu năng (performance-based governance) đặt trọng tâm vào kết quả đầu ra của hoạt động công vụ, lấy mức độ hài lòng của người dân, chất lượng dịch vụ công và hiệu quả sử dụng nguồn lực làm thước đo quan trọng cho năng lực quản trị.

Mặc dù xuất phát từ những nền tảng lý luận khác nhau, các mô hình trên đều hướng tới một điểm hội tụ chung là xây dựng một nền quản trị có hiệu quả cao hơn, linh hoạt hơn và thích ứng tốt hơn với những biến động của môi trường phát triển. Đây cũng chính là những tiêu chí cốt lõi để đánh giá mức độ thành công của mô hình chính quyền địa phương hai cấp tại các đô thị lớn ở Việt Nam.

## TP. HỒ CHÍ MINH – TRUNG TÂM SỐ HÓA QUY MÔ LỚN

Trong quá trình triển khai mô hình

chính quyền địa phương hai cấp, Thành phố Hồ Chí Minh là địa phương thể hiện rõ nhất xu hướng chuyển từ quản lý hành chính truyền thống sang quản trị đô thị dựa trên nền tảng số. Với quy mô dân số lớn nhất cả nước cùng khối lượng hồ sơ hành chính phát sinh rất cao mỗi ngày, thành phố đứng trước yêu cầu phải đổi mới phương thức quản lý để bảo đảm tốc độ xử lý công việc và chất lượng phục vụ người dân.

Một trong những kết quả nổi bật là tỷ lệ giải quyết hồ sơ trực tuyến ngày càng tăng thông qua hệ thống dịch vụ công trực tuyến toàn trình và liên thông. Thành phố triển khai mô hình “một cửa - một quyết định - một đầu mối chịu trách nhiệm”, cho phép người dân và doanh nghiệp thực hiện nhiều thủ tục trên môi trường số, từ nộp hồ sơ, theo dõi tiến độ đến nhận kết quả. Đặc biệt, việc áp dụng cơ chế giải quyết hồ sơ phi địa giới hành chính giúp người dân có thể thực hiện thủ tục tại bất kỳ điểm tiếp nhận nào trên địa bàn mà không phụ thuộc nơi cư trú, qua đó giảm đáng kể thời gian và chi phí giao dịch.

Song song với cải cách thủ tục hành chính, thành phố đẩy mạnh số hóa dữ liệu dân cư, đất đai, hộ tịch và các lĩnh vực quản lý quan trọng khác. Hệ thống nền tảng số, cơ sở dữ liệu dùng chung và hạ tầng kết nối được duy trì vận hành ổn định, bảo đảm liên thông giữa các cơ quan, đơn vị và chính quyền cơ sở. Việc kết nối thông suốt với các hệ thống dữ liệu quốc gia tạo điều kiện cho quá trình chia sẻ, khai thác và xác thực thông tin nhanh chóng, hạn chế tình trạng xử lý thủ công và trùng lặp dữ liệu.

Từ góc độ quản trị công, những kết quả này cho thấy Thành phố Hồ Chí Minh đang từng bước hình thành mô hình “chính quyền số quy mô lớn”, trong đó dữ liệu trở thành nền tảng của hoạt động quản lý và cung ứng dịch vụ công. Quá trình số hóa không chỉ góp phần giảm áp lực cho bộ máy hành chính truyền thống mà còn nâng cao tính

minh bạch, khả năng truy xuất thông tin và hiệu quả ra quyết định. Thực tiễn này khẳng định vai trò của Thành phố Hồ Chí Minh như một đô thị tiên phong, dẫn dắt chuyển đổi số hành chính và đổi mới quản trị đô thị trong bối cảnh thực hiện mô hình chính quyền địa phương hai cấp.

### **ĐÀ NẴNG - MÔ HÌNH ĐÔ THỊ MỞ RỘNG SAU HỢP NHẤT**

Việc triển khai mô hình chính quyền địa phương hai cấp tại Đà Nẵng diễn ra đồng thời với quá trình mở rộng không gian phát triển và tái cấu trúc đơn vị hành chính theo hướng tăng cường liên kết vùng. Điều này không chỉ làm thay đổi quy mô quản lý mà còn đặt ra yêu cầu xây dựng phương thức quản trị phù hợp với một đô thị có phạm vi phát triển rộng hơn, tính liên kết cao hơn và nhu cầu điều phối đa dạng hơn. Trong bối cảnh đó, Đà Nẵng đang từng bước chuyển từ mô hình quản lý hành chính phân tán sang mô hình quản trị không gian đô thị tích hợp, bảo đảm sự thống nhất trong điều hành nhưng vẫn phát huy tính chủ động của cấp cơ sở.

Một trong những đặc điểm nổi bật của quá trình này là việc tăng cường phân quyền cho chính quyền cơ sở. Sau khi bộ máy mới đi vào hoạt động, các xã, phường được giao nhiều nhiệm vụ hơn trong quản lý nhà nước, giải quyết thủ tục hành chính và cung ứng dịch vụ công. Thực tiễn vận hành cho thấy các địa phương đã chủ động tổ chức các hoạt động điều hành thường xuyên, triển khai các nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội, đẩy mạnh cải cách hành chính và chuyển đổi số. Nhiều chỉ số về giải quyết hồ sơ hành chính trực tuyến, thanh toán không dùng tiền mặt và xử lý hồ sơ đúng hạn đạt kết quả tích cực, phản ánh khả năng thích ứng tương đối nhanh của bộ máy cơ sở trước yêu cầu mới.

Đồng thời, việc tái cấu trúc các đơn vị hành chính đã tạo điều kiện hình thành

cấu trúc đô thị theo hướng đa trung tâm. Thay vì tập trung toàn bộ chức năng quản lý và cung ứng dịch vụ vào khu vực trung tâm, các xã, phường được trao thêm thẩm quyền và nguồn lực để giải quyết công việc ngay tại địa bàn. Cách tiếp cận này góp phần nâng cao khả năng điều phối không gian phát triển, giảm áp lực cho khu vực trung tâm đô thị và tạo điều kiện khai thác hiệu quả hơn các nguồn lực của từng địa phương. Đây cũng là tiền đề quan trọng để xây dựng cơ chế quản trị liên vùng nội đô, phù hợp với xu hướng phát triển của các đô thị hiện đại.

Từ góc độ quản trị đô thị, kinh nghiệm của Đà Nẵng cho thấy cải cách hành chính không chỉ là việc sắp xếp lại tổ chức bộ máy mà còn gắn chặt với quá trình tái cấu trúc không gian phát triển. Việc mở rộng quy mô đô thị, tăng cường phân quyền và thúc đẩy liên kết giữa các địa bàn đang từng bước hình thành một mô hình quản trị linh hoạt hơn, phù hợp với yêu cầu phát triển của đô thị hiện đại. Theo đó, Đà Nẵng có thể được xem là điển hình cho xu hướng tái cấu trúc không gian đô thị gắn với cải cách hành chính, trong đó mục tiêu cuối cùng là nâng cao năng lực điều phối phát triển và chất lượng phục vụ người dân trong mô hình chính quyền địa phương hai cấp.

### **HẢI PHÒNG - CỰC TĂNG TRƯỞNG GẮN VỚI HIỆU NĂNG QUẢN TRỊ**

Trong số các đô thị động lực của cả nước, Hải Phòng là trường hợp tiêu biểu cho mối quan hệ giữa cải cách thể chế, nâng cao hiệu năng quản trị và thúc đẩy tăng trưởng kinh tế. Với vai trò là trung tâm công nghiệp, cảng biển và logistics lớn của miền Bắc, thành phố không chỉ là đầu mối giao thương quan trọng của khu vực mà còn là một cực tăng trưởng có sức lan tỏa mạnh tới toàn vùng duyên hải Bắc Bộ.

Một trong những chuyển biến đáng chú



ý là việc đẩy mạnh phân cấp, phân quyền và tinh gọn đầu mối quản lý nhằm rút ngắn thời gian xử lý công việc. Bộ máy hành chính được sắp xếp theo hướng giảm tầng nấc trung gian, tăng trách nhiệm của các đơn vị trực tiếp thực thi nhiệm vụ. Điều này góp phần cải thiện đáng kể hiệu quả giải quyết thủ tục hành chính, đặc biệt trong các lĩnh vực liên quan đến đầu tư, xây dựng, đất đai và hoạt động sản xuất kinh doanh. Các trung tâm phục vụ hành chính công ở cấp cơ sở được đưa vào vận hành đồng bộ ngay từ đầu đã giúp duy trì tính liên tục của dịch vụ công, bảo đảm người dân và doanh nghiệp không bị gián đoạn trong quá trình thực hiện các thủ tục hành chính.

Hiệu quả của mô hình quản trị mới được phản ánh khá rõ qua những kết quả phát triển kinh tế - xã hội của thành phố. Hải Phòng duy trì tốc độ tăng trưởng kinh tế ở mức cao trong nhiều năm liên tiếp, trở thành một trong những địa phương có năng lực tăng trưởng ổn định nhất cả nước. Cùng với sự mở rộng quy mô nền kinh tế và gia tăng nguồn thu ngân sách, thành phố tiếp tục giữ vị trí dẫn đầu về nhiều chỉ số phản ánh chất lượng quản trị công như cải cách hành chính, mức độ hài lòng của người dân đối với cơ quan hành chính nhà nước và năng lực cạnh tranh cấp tỉnh.

Từ góc độ quản trị công, kinh nghiệm của Hải Phòng phản ánh xu hướng chuyển đổi từ mô hình quản lý hành chính truyền thống sang mô hình chính quyền phục vụ phát triển. Ở mô hình này, chính quyền không chỉ thực hiện chức năng quản lý nhà nước mà còn đóng vai trò kiến tạo môi trường thuận lợi cho các hoạt động đầu tư và kinh doanh. Việc rút ngắn quy trình xử lý hồ sơ, nâng cao chất lượng dịch vụ công và giảm chi phí giao dịch hành chính đã góp phần tăng sức hấp dẫn của môi trường đầu tư, nâng cao năng lực cạnh tranh của thành phố cũng như của toàn vùng kinh tế liên kết.

Khi cải cách hành chính được gắn với

mục tiêu nâng cao hiệu năng quản trị và hỗ trợ phát triển kinh tế, mô hình chính quyền địa phương hai cấp có thể tạo ra những tác động lan tỏa tích cực vượt ra ngoài phạm vi tổ chức bộ máy, minh chứng rõ nét cho mô hình “chính quyền phục vụ phát triển kinh tế”, với hiệu quả quản trị trở thành một nguồn lực quan trọng thúc đẩy tăng trưởng, nâng cao năng lực cạnh tranh và tạo động lực phát triển bền vững cho địa phương.

## YÊU CẦU QUẢN TRỊ LINH HOẠT TRONG ĐÔ THỊ LỚN

Các đô thị lớn đang trở thành không gian thể hiện rõ nhất cả cơ hội lẫn thách thức của quá trình cải cách hành chính hiện nay. Mặc dù có những đặc điểm phát triển khác nhau, các đô thị này đều mang những đặc trưng chung của một trung tâm kinh tế - xã hội quy mô lớn, nơi tập trung dân cư đông đúc, mật độ hoạt động sản xuất kinh doanh cao và khối lượng giao dịch hành chính phát sinh rất lớn. Cùng với đó là tốc độ biến động nhanh của các vấn đề đô thị như dân số, lao động, hạ tầng, môi trường, đất đai và dịch vụ công. Điều này khiến yêu cầu đối với bộ máy quản lý không chỉ dừng lại ở việc bảo đảm tính hợp pháp và trật tự hành chính, mà còn phải nâng cao năng lực phản ứng chính sách nhanh chóng, chính xác và phù hợp với thực tiễn đang thay đổi liên tục.

Việc áp dụng máy móc các mô hình quản lý hành chính truyền thống có thể bộc lộ nhiều hạn chế. Khi số lượng đầu việc ngày càng lớn và tính chất quản lý ngày càng phức tạp, nguy cơ quá tải ở cấp cơ sở dễ xảy ra nếu việc phân cấp không đi kèm với nguồn lực và công cụ quản trị tương ứng. Bên cạnh đó, các quy trình xử lý theo chiều dọc với nhiều tầng nấc trung gian có thể làm giảm tốc độ phản ứng trước những vấn đề phát sinh trong đô thị, từ giải quyết thủ tục hành chính đến điều hành phát triển kinh tế - xã hội. Một thách thức khác là khả năng liên thông và đồng bộ dữ liệu giữa các

cơ quan quản lý. Nếu dữ liệu vẫn tồn tại phân tán theo từng ngành, từng cấp hoặc từng địa bàn, hiệu quả quản trị tổng thể sẽ bị hạn chế, đồng thời làm gia tăng chi phí phối hợp và chi phí giao dịch hành chính.

Những đặc điểm trên cho thấy yêu cầu cốt lõi đặt ra đối với các đô thị lớn không chỉ là tinh gọn tổ chức bộ máy mà còn là xây dựng mô hình quản trị linh hoạt hơn. Trước hết, quá trình quản lý cần từng bước chuyển từ tư duy quản trị dựa chủ yếu vào địa giới hành chính sang tư duy quản trị theo chức năng và nhu cầu phát triển. Nhiều vấn đề của đô thị hiện đại như giao thông, môi trường, quy hoạch, chuyển đổi số hay phát triển kinh tế không còn bị giới hạn trong phạm vi một đơn vị hành chính cụ thể mà đòi hỏi cơ chế phối hợp liên thông và điều phối trên quy mô rộng hơn. Do đó, tính linh hoạt trong tổ chức và vận hành bộ máy sẽ trở thành yếu tố quan trọng quyết định hiệu quả quản trị.

Cùng với đó, phân quyền sâu hơn cho cấp cơ sở cần được xem là một yêu cầu tất yếu, nhưng phải gắn với hệ thống dữ liệu số và cơ chế kiểm soát hiện đại. Thực tiễn từ các đô thị lớn cho thấy khi chính quyền cơ sở được trao đủ thẩm quyền, đồng thời được hỗ trợ bởi dữ liệu liên thông và các nền tảng số dùng chung, nhiều công việc có thể được giải quyết nhanh chóng ngay tại nơi phát sinh, giảm đáng kể thời gian xử lý và chi phí hành chính. Điều này cũng tạo điều kiện nâng cao tính tự chủ, tính chịu trách nhiệm và khả năng sáng tạo của chính quyền đô thị cấp cơ sở trong giải quyết các vấn đề thực tiễn.

Nhìn rộng hơn, những chuyển động hiện nay phản ánh xu hướng chuyển đổi từ quản lý hành chính truyền thống sang mô hình quản trị đô thị hiện đại. Đây là quá trình “đô thị hóa quản trị”, trong đó phương thức vận hành của chính quyền ngày càng được thiết kế phù hợp với đặc điểm của không gian đô thị thay vì áp dụng một khuôn mẫu

quản lý đồng nhất. Đi cùng với xu hướng này là sự hình thành của chính quyền số đô thị và mô hình quản trị dựa trên dữ liệu thời gian thực, nơi dữ liệu trở thành nguồn lực quan trọng cho việc dự báo, ra quyết định và đánh giá hiệu quả chính sách. Trong điều kiện đô thị hóa và chuyển đổi số diễn ra mạnh mẽ, đây nhiều khả năng sẽ là hướng phát triển chủ đạo của mô hình chính quyền địa phương hai cấp tại các đô thị lớn của Việt Nam trong thời gian tới.

### **ĐÔ THỊ LỚN - PHÒNG THÍ NGHIỆM CẢI CÁCH QUẢN TRỊ QUỐC GIA**

Việc triển khai mô hình chính quyền địa phương hai cấp tại các đô thị lớn cho thấy đây không chỉ là một bước điều chỉnh về tổ chức bộ máy hành chính mà còn là quá trình thử nghiệm những phương thức quản trị mới trong điều kiện phát triển đô thị hiện đại. Với vai trò là trung tâm tăng trưởng kinh tế, đầu mối hội nhập quốc tế và cực lan tỏa phát triển vùng, Thành phố Hồ Chí Minh, Đà Nẵng và Hải Phòng đang trở thành những “phòng thí nghiệm thể chế” quan trọng nhất để kiểm chứng năng lực vận hành của mô hình quản trị mới trước yêu cầu phát triển ngày càng cao.

Thành phố Hồ Chí Minh nổi lên như trung tâm dẫn dắt chuyển đổi số hành chính, từng bước hình thành mô hình chính quyền số quy mô lớn dựa trên dữ liệu và dịch vụ công trực tuyến. Đà Nẵng thể hiện nỗ lực tái cấu trúc không gian đô thị gắn với sắp xếp đơn vị hành chính và tăng cường phân quyền cho cấp cơ sở, qua đó nâng cao khả năng điều phối phát triển trong một không gian đô thị mở rộng. Hải Phòng lại cho thấy hiệu quả của việc gắn cải cách hành chính với mục tiêu phát triển kinh tế, xây dựng bộ máy quản trị theo hướng phục vụ tăng trưởng, nâng cao năng lực cạnh tranh và cải thiện môi trường đầu tư.

Có thể khẳng định rằng quản trị đô thị

lớn trong mô hình chính quyền địa phương hai cấp không chỉ là câu chuyện cải cách hành chính theo nghĩa truyền thống. Bản chất sâu xa của quá trình này là tái thiết lập năng lực điều hành của Nhà nước trong không gian đô thị hiện đại, nơi các yêu cầu về hiệu quả, tính linh hoạt và khả năng thích ứng ngày càng trở thành những tiêu chí cốt lõi của quản trị công. Thành công của các đô thị lớn vì vậy sẽ không chỉ tạo động lực cho phát triển địa phương mà còn góp phần định hình hướng đi cho tiến trình hiện đại hóa nền hành chính quốc gia trong những năm tới.

KẾT LUẬN

Đổi mới quản trị nhà nước ở các đô thị lớn gắn liền với tiến trình hoàn thiện mô hình chính quyền địa phương hai cấp là một

cuộc cách mạng về tổ chức bộ máy và tư duy quản lý công tại Việt Nam. Thực tiễn chứng minh mô hình cũ không còn tương thích với xung lực phát triển của các siêu đô thị hiện đại.

Việc chuyển dịch sang mô hình hai cấp - tập trung vĩ mô ở thành phố, tinh gọn trung gian ở quận/huyện và linh hoạt thực thi ở phường/xã - là hướng đi đúng đắn, giúp giải phóng các nguồn lực bị bó buộc, nâng cao hiệu lực hành chính và cải thiện chất lượng sống cho cư dân đô thị. Thành công của công cuộc cải cách này đòi hỏi sự quyết tâm chính trị cao độ, sự đồng bộ trong thiết kế thể chế pháp lý, sự đầu tư bài bản vào hạ tầng quản trị số và trên hết là một tư duy quản trị lấy người dân, doanh nghiệp làm trung tâm của sự phát triển bền vững./.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Bộ Chính trị (2022): *Nghị quyết số 06-NQ/TW về quy hoạch, xây dựng, quản lý và phát triển bền vững đô thị Việt Nam đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045*.

2. Quốc hội nước CHXHCN Việt Nam (2015): *Luật Tổ chức chính quyền địa phương* (và Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Tổ chức Chính phủ và Luật Tổ chức chính

quyền địa phương năm 2019).

3. Học viện Hành chính Quốc gia (2023): *Giáo trình Quản trị nhà nước hiện đại*, Nxb Bách khoa Hà Nội.

4. Xây dựng mô hình chính quyền đô thị hai cấp tại các đô thị đặc biệt ở Việt Nam: Cơ hội và thách thức - *Tạp chí Tổ chức Nhà nước* (số 4/2024).